

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering : maandag 30 juni 2025

Zaaknummer : 1155614

Onderwerp: : **Concept Programmabegroting 2026 en Jaarstukken 2024 GGD Noord- en Oost Gelderland**

De raad voor te stellen:

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2024 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland;
2. Een zienswijze in te dienen op de concept Programmabegroting 2026;
3. De GGD NOG per brief te informeren over het raadsbesluit om een zienswijze in te dienen.

Aanleiding

De gemeente Oude IJsselstreek neemt deel aan de Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG). Dit is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) van tweeëntwintig gemeenten in het werkgebied Noord- en Oost-Gelderland. In dit gebied beschermt, bewaakt en bevordert de GGD NOG de gezondheid van de inwoners.

De gemeente is volgens de Wet publieke gezondheid (Wpg) verplicht om een GGD in stand te houden. De portefeuillehouders volksgezondheid van de deelnemende gemeenten vormen samen het Algemeen Bestuur (AB) van de GGD NOG.

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de Gemeenschappelijk Regeling GGD NOG dient de GGD NOG de concept Programmabegroting voor een zienswijze voor te leggen aan de raden. In een brief van vrijdag 11 april (kenmerk: JB/mdv/25-dir 011, zie bijlage 1) stuurde de GGD NOG de concept Programmabegroting 2026 voor het indienen van een eventuele zienswijze naar de raad op. Daarnaast stuurde de GGD NOG in een andere brief van vrijdag 11 april (kenmerk: JB/mdv/25/dir 009, zie bijlage 3) ook de Jaarstukken 2024 op.

Wat wordt met beslissing bereikt

Door het indienen van een zienswijze oefent de raad invloed uit op de besluitvorming over de concept Programmabegroting 2026. Het Dagelijks Bestuur (DB) van de GGD NOG weegt de zienswijzen van de raden af in de voorbereiding van besluitvorming over de definitieve Programmabegroting 2026 in het AB.

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

1.1. De Jaarstukken 2024 ontvangt de raad ter kennisname voor het uitvoeren van de controlerende taak

Met het jaarverslag en de jaarrekening 2024 legt het DB beleidsmatig en financieel verantwoording af aan het AB over het gevoerde beleid in 2024. Volgens de Wgr (artikel 3, derde lid) stelt het AB de jaarrekening vast. De raad ontvangt de Jaarstukken 2024 van de GGD NOG ter kennisname. Bij het opstellen van een eventuele zienswijze voor de concept Programmabegroting 2026 is het voor de raad wel mogelijk om de Jaarstukken 2024 mee te nemen.

1.2. De beleidsprioriteiten uit de Programmabegroting 2024 zijn grotendeels behaald

Volgens het Jaarverslag 2024 zijn de beleidsprioriteiten uit de Programmabegroting 2024 grotendeels behaald. De contractafspraken en productievolumes zijn in grote lijnen gerealiseerd. Een aantal beleidsprioriteiten zijn niet volledig gerealiseerd en staan op oranje. Zo zijn er onder meer nog in te halen achterstanden in de bedrijfsvoering door COVID'19. De COVID-bestrijding in de afgelopen jaren maakte het voor de GGD NOG lastig om te anticiperen op actuele ontwikkelingen.

1.3. De Jaarrekening 2024 sluit af met een negatief resultaat

De Jaarrekening 2024 sluit af met een negatief resultaat van €170.000. Het negatieve resultaat is ontstaan door de volgende drie ontwikkelingen in de jeugdgezondheidszorg:

- Allereerst zijn er hogere lasten door de huur van ruimtes. Er is ruimtegebrek op scholen, waardoor de GGD NOG meer externe locaties dient te huren;
- Daarnaast heeft de GGD NOG de software voor het kinddossier Europees aanbesteed. Uit deze aanbesteding is een ander pakket gekomen. De implementatie van dit nieuwe pakket heeft extra inzet van medewerkers gevraagd.
- Tenslotte zijn de extra kosten voor de jeugdgezondheid van statushouders niet in rekening gebracht bij gemeenten.

De GGD NOG dekt dit negatieve resultaat door allereerste €46.000,- te onttrekken uit de algemene reserve. Daarnaast betalen de gemeenten – exclusief Apeldoorn – het resterende bedrag van €124.000,- op basis van inwonersaantallen. Doordat de gemeente Apeldoorn zelf de jeugdgezondheidszorg organiseert, betalen zij niet mee aan de dekking van het tekort.

Op basis van het inwonersaantal van de gemeente Oude IJsselstreek (39.502) ten opzichte van het totale inwonersaantal (679.912) in de regio Noord- en Oost-Gelderland – exclusief Apeldoorn, dient de gemeente Oude IJsselstreek €7.204,- te betalen ter dekking van het negatieve resultaat.

1.4. De accountant heeft een goedkeurende verklaring op getrouwheid afgegeven

De accountant heeft de jaarstukken gecontroleerd en de bevindingen beschreven in het accountantsverslag (zie bijlage 5). De accountant heeft een goedkeurende verklaring op getrouwheid afgegeven.

Vanaf 2024 beoordeelt niet meer de accountant, maar het DB de financiële rechtmatigheid van het financieel beheer bij GGD NOG. In de rechtmatigheidsverantwoording geeft het DB aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het DB is van mening dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, niet rechtmatig tot stand zijn gekomen. Echter de afwijkingen zijn niet onrechtmatig doordat ze wel acceptabel zijn op basis van de afspraken uit de financiële verordening.

1.5. Het saldo van de eindafrekening is voor de gemeente Oude IJsselstreek wel positief

Hoewel de gemeente Oude IJsselstreek een bedrag van €7.204 dient te betalen ter dekking van het negatieve resultaat is het saldo van de totale eindafrekening wel €1.174,- positief. Op basis van de afrekening van de inwonersbijdrage per gemeente over 2024 ontvangt de gemeente Oude IJsselstreek namelijk nog €8.378,-. Deze afrekening komt tot stand op basis van het verschil in de verhouding van het inwonersaantal in de hele regio Noord en Oost-Gelderland. In Oude IJsselstreek was er sprake van een daling van het aantal inwoners tussen de twee peildata voor de berekening van de inwonersbijdrage: van 39.608 (peildatum 31-12-2022) naar 39.502 (peildatum 31-12-2024).

2.1. Waardering uit te spreken voor de in gang gezette ontwikkelingen

De GGD NOG staat voor veel ontwikkelingen en uitdagingen. Deze ontwikkelingen en uitdagingen hebben gevolgen voor de positionering, het takenpakket en de bedrijfsvoering van de GGD NOG. De afgelopen jaren heeft de GGD NOG – onder andere door COVID'19 - veel veerkracht en flexibiliteit getoond.

Ook zijn er de afgelopen jaren diverse goede ontwikkelingen in gang gezet. Onder andere door het programma GGD Robuust speelt de GGD NOG beter in op de vraag van gemeenten. Voorbeelden zijn de nieuwe [Producten en Diensten Catalogus](#) (PDC), [het nieuwe Kompas Volksgezondheid](#), de ontwikkeling van indicatoren, het regionale

maatwerk voor het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het uitwerken van de bezuinigingsscenario's in het kader van het financiële 'Ravijnjaar' 2026.

Het voorstel is om een zienswijze in te dienen om waardering uit te spreken voor de veerkracht en de in gang gezette goede ontwikkelingen.

2.2. Een voorkeur uit te spreken voor de scenario's in de bezuinigingsopgave

Zowel de GGD NOG als de gemeenten staan door landelijke bezuinigingen voor een flinke financiële opgave in 2026. De GGD NOG werkt op dit moment verschillende bezuinigingsscenario's voor 2026 uit. De planning is om het AB hier in november 2025 een besluit over te laten nemen. De uitkomst van dit besluit leidt mogelijk tot een eerste begrotingswijziging 2026.

In de zienswijzen in de afgelopen periode heeft de raad van Oude IJsselstreek verzocht om de indexatie van de GGD NOG niet hoger te laten zijn dan de indexatie van het Gemeentefonds. De indexatie in de Concept Programmabegroting 2026 is 4,57%. De indexatie van het Gemeentefonds is 3,6%.

Het voorstel is om een zienswijze in te dienen om een voorkeur uit te spreken voor een bezuiniging om het verschil tussen de index van het Gemeentefonds (3,6%) en die van de GGD (4,57%) te compenseren.

2.3. Het verzoek om meer focus aan te brengen op de mentale gezondheid van de jeugd door het beter te laten aansluiten van de product- en dienstverlening

In de zienswijze op de Uitgangspuntennota 2026 is door de raad van de gemeente Oude IJsselstreek – evenals door vijf andere raden – verzocht om meer focus aan te brengen op de mentale gezondheid van de jeugd. Het verzoek was om eerst het gebruik van de huidige diensten en producten voor mentale gezondheid in kaart te brengen en deze vervolgens (nog) beter op de vraag van inwoners en maatschappelijke partners aan te laten sluiten.

In de reactie op deze zienswijze verwijst de GGD NOG naar de Producten- en Dienstencatalogus voor een overzicht van de producten en diensten voor de mentale gezondheid van de jeugd. Het gaat dan onder andere om de workshops Veerkracht, themagerichte trainingen en workshops vanuit de Gezonde School en diverse leefstijlcampagnes.

Sinds begin 2025 is het vernieuwde Kompas Volksgezondheid beschikbaar. Hierdoor zijn de resultaten van het gebruik van de producten en diensten al veel inzichtelijker. Uit de beschikbare gegevens blijkt dat de workshops Veerkracht in de afgelopen jaren niet op het voortgezet onderwijs in Oude IJsselstreek gegeven zijn.

Vanuit het programma GGD Robuust is één van de speerpunten om beter aan te sluiten bij de vraag. Het voorstel is om een zienswijze in te dienen met het verzoek aan de GGD NOG om (meer) focus aan te brengen in de dienstverlening op het gebied van de mentale gezondheid van de jeugd. Daarbij is het verzoek aan de GGD NOG om pro-actiever het gesprek met scholen en andere maatschappelijke partners aan te gaan om het producten- en dienstenaanbod beter aan te laten sluiten op de vraag vanuit de samenleving.

2.4. De toegevoegde waarde van een zienswijzeprocedure op de Uitgangspuntennota

In de zienswijze op de Uitgangspuntennota 2026 is de GGD NOG door de raad van Oude IJsselstreek – evenals door twee andere raden – verzocht om te verkennen of er draagvlak is bij gemeenten om in de toekomst (evenals bij de Uitgangspuntennota 2024) geen zienswijzeprocedure meer te doorlopen bij een Uitgangspuntennota.

De GGD NOG geeft in een reactie op deze zienswijze aan geen reden zien om deze mogelijkheid ter discussie te stellen. Het belangrijkste argument is dat deze mogelijkheid in 2024 in de 7^e wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling GGD NOG nog vrij recent is vastgesteld.

Bij de totstandkoming van deze wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling in 2024 hebben zeven gemeenten zich uitgesproken voor een zienswijzeprocedure op de Uitgangspuntennota. Drie gemeenten (waaronder Oude IJsselstreek) gaven aan geen voorstander te zijn. Het merendeel van de gemeenten (twaalf) heeft zich echter niet uitgesproken.

Ook heeft de doorlopen zienswijzeprocedure op de Uitgangspuntennota 2026 niet tot wijzigingen geleid in de concept Programmabegroting. De GGD NOG schrijft daarover in de bijgevoegde adviesmemo voor het AB (zie

bijlage 6): *'De tot nu toe ontvangen zienswijzen ondersteunen over het algemeen de inhoud van de Uitgangspuntennota en geven geen aanleiding tot wijzigingen, aangezien deze deels ook betrekking hebben op trajecten die door de GGD in gang zijn gezet'.*

Zoals reeds eerder naar voren gebracht past een zienswijzeprocedure op de Uitgangspuntennota niet de sturingsfilosofie van de gemeente Oude IJsselstreek om *'te werken vanuit de bedoeling'* en om *'echt te doen wat nodig is'*. Het voorstel is om een zienswijze in te dienen met het verzoek aan de GGD NOG om in de toekomst bij een toekomstige wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling het gesprek over de toegevoegde waarde van de zienswijzeprocedure weer te agenderen.

2.5. Het instellen van een (informele) raadsadviescommissie te onderschrijven

Vanuit de nieuwe Wgr is er de mogelijkheid om een raadsadviescommissie in te stellen. De kaderstellende en controlerende rol van de raden neemt toe als raden aan de voorkant van de planning en control cyclus meer betrokken zijn via een raadsadviescommissie.

De GGD NOG heeft aangegeven actief mee te werken aan de totstandkoming van een raadsadviescommissie. Daarbij sluit de GGD NOG aan bij het bestaande initiatief van de VNOG. De raad van Oude IJsselstreek heeft in eerdere zienswijzeprocedures van zowel de GGD NOG als de VNOG aangegeven de instelling van een raadsadviescommissie te ondersteunen.

De Wgr stelt dat alle gemeenteraden in dienen te stemmen met het instellen van een raadsadviescommissie. Bij het voorstel voor het instellen van een raadsadviescommissie van de VNOG heeft de raad van de gemeente Berkelland het besluit genomen om de VNOG te verzoeken om geen raadsadviescommissie in te stellen. Het belangrijkste argument is dat niet iedereen in de raad dezelfde informatiepositie meer heeft. Ook bij een raadsadviescommissie blijft de informatiepositie van raadsleden gelijk. Alle raadsleden hebben op basis van de Wgr en de gemeenschappelijke regeling namelijk toegang tot alle informatie voor de uitoefening van hun taak.

Nu niet alle 22 gemeenten instemmen, maar er wel een breed gedragen wens is voor het instellen van een raadsadviescommissie, gaat de GGD NOG - in navolging van de VNOG - bekijken welke mogelijkheden er zijn om alsnog een informele raadsadviescommissie in te stellen. Het voorstel is om een zienswijze in te dienen om het instellen van deze informele raadsadviescommissie te onderschrijven.

3.1. In de brief staat de zienswijze van de raad van de gemeente Oude IJsselstreek

Het AB beslist in de vergadering van 10 september 2025 over het vaststellen van de Programmabegroting 2026. De raden hebben tot dinsdag 8 juli 2025 om te reageren op de concept Programmabegroting. De brief met de voorgestelde zienswijze vanuit de raad in Oude IJsselstreek is in bijlage 7 (Conceptbrief gemeente Oude IJsselstreek: Zienswijze op concept Programmabegroting 2026) toegevoegd. Het is nadrukkelijk een concept. Op basis van de bespreking en besluitvorming in de gemeenteraad vinden er eventueel aanpassingen plaats.

Kanttekeningen

a. Zienswijzen zijn niet bindend

Het indienen van een zienswijze geeft invulling aan de kaderstellende rol van de raad. Het biedt de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op de GGD NOG.

Zienswijzen zijn echter niet bindend. De ervaring leert dat het indienen van een zienswijze vanuit één raad relatief weinig invloed heeft in een gemeenschappelijke regeling met tweeëntwintig gemeenten.

In tegenstelling tot vorige zienswijzenprocedures is er dit keer minder afstemming geweest in de Achterhoek over het indienen van een op hoofdlijnen op elkaar afgestemde zienswijze. Dit keer zorgde een overlappende vakantieplanning voor minder ruimte voor inhoudelijke afstemming. Er is voor enkele punten (onder ander op het gebied van financiën) bij meer gemeenten in de Achterhoek draagvlak.

Kosten, baten, dekking

De gemeentelijke bijdrage stijgt van €895.403,- in 2025 naar €925.997,- in de concept Programmabegroting van 2026. Dat is een verhoging van €30.954,-. De verhoging is volledig toe te rekenen aan het indexeringspercentage van 4.57%. In het AB van november 2019 zijn er afspraken gemaakt over het toepassen van deze indexeringsystematiek. In de Programmabegroting 2026-2029 van de gemeente Oude IJsselstreek vindt de verwerking van de verhoging van €30.954,- plaats.

Het voorstel is om in een zienswijze de voorkeur uit te spreken voor een bezuiniging om het verschil tussen de index van het Gemeentefonds (3,6%) en die van de GGD (4,57%) te compenseren. Het AB neemt in september een besluit over de bezuinigingsopdracht. De GGD NOG verwerkt de gevolgen van deze bezuinigingsopdracht in de eerste begrotingswijziging 2026. Het eventuele resultaat van de bezuinigingsopdracht komt terug in de 1^e Bestuursrapportage 2026 van de gemeente Oude IJsselstreek.

Uitvoering

Planning

- Voorbereiding op besluitvorming tijdens de Raadscommissie Maatschappelijke Ontwikkeling (MO) op donderdag 19 juni 2025;
- Besluitvorming tijdens de Raadsvergadering op maandag 30 juni 2025;
- Het AB van de GGD NOG neemt vervolgens in haar vergadering van woensdag 10 september een besluit over de definitieve Programmabegroting 2026.

Personeel

Niet van toepassing.

Communicatie/participatie

Tijdens de behandeling van de Uitgangspuntennota 2026 is door de Raadscommissie MO positief gereageerd op het voorstel om de GGD NOG uit te nodigen voor een toelichting op de concept Programmabegroting 2026 en om in gesprek te gaan met de GGD NOG over de actuele ontwikkelingen en uitdagingen.

De GGD NOG heeft vervolgens een uitnodiging ontvangen voor de Raadscommissie MO van donderdag 19 juni 2025. Op deze uitnodiging heeft de GGD NOG inmiddels positief gereageerd. Er is dus een vertegenwoordiger van de GGD NOG aanwezig bij de Raadscommissie MO.

De GGD NOG ontvangt na besluitvorming in de Raadsvergadering van maandag 30 juni 2025 zo spoedig mogelijk de definitieve zienswijze.

Evaluatie/verantwoording

Het DB van de GGD NOG stuurt op basis van artikel 35, vierde lid van de Wgr in de zomer het oordeel over de ontvangen zienswijzen en de daaraan verbonden conclusies aan de raden.

Daarnaast legt het DB van de GGD NOG tijdens het begrotingsjaar verantwoording af aan het AB door bestuursrapportages. De Raad ontvangt een jaarlijks verantwoording via de jaarstukken.

Bijlagen

1. Bijlage 1: Brief: Toezending Concept-Programmabegroting 2026 GGD NOG (kenmerk: JB/mdv/25-dir 011)
2. Bijlage 2: Concept Programmabegroting 2026 GGD NOG;
3. Bijlage 3: Brief: Vastgestelde jaarstukken 2024 GGD NOG (kenmerk: JB/mdv/25/dir 009);
4. Bijlage 4: Jaarstukken 2024 GGD NOG;
5. Bijlage 5: Accountantsverslag 2024 Gemeenschappelijke Regeling GGD NOG;
6. Bijlage 6: Adviesnota Algemeen Bestuur concept Programmabegroting 2026
7. Bijlage 7: Conceptbrief gemeente Oude IJsselstreek: Zienswijze op concept Programmabegroting 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oude IJsselstreek,

Ron Frerix
Secretaris

Laura Werger
Burgemeester

Raadsvergadering maandag 30 juni 2025

- ☐ conform voorstel
- ☐ zonder hoofdelijke stemming
- ☐ met algemene stemmen
- ☐stemmen voor.....stemmen tegen
- ☐ aangenomen
- ☐ aangenomen met amendement.....
- ☐ aangehouden
- ☐ verworpen
- ☐ ter vergadering uitgereikt bij agendapunt
- ☐ in handen van B&W gesteld
- ☐ opmerkingen/toezeggingen.....
- ☐